

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
19.9.2002

5

Činnost oboru tuberkulózy a respiračních nemocí Moravskoslezského kraje v roce 2001

Podkladem pro zpracování dat o ambulantní činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí je výkaz A(MZ)1-01 na rok 2001, který byl součástí Programu statistických zjišťování v ČR (Sbírka zákonů ČR, částka 109 ze dne 16.11.2000).

Návratnost výkazů činila 100 %. Uvedené údaje jsou publikovány za zdravotnická zařízení všech resortů. V Moravskoslezském kraji se obor tuberkulózy a respiračních nemocí (TRN) vyskytoval v resortu zdravotnictví a spravedlnosti.

Ambulantní péči na 35 odděleních a pracovištích TRN zabezpečovalo celkem 35,05 lékařů a 82,03 středních zdravotnických pracovníků (v PP).

V průběhu roku 2001 poskytla tato oddělení a pracoviště 273 514 ošetření – vyšetření, což představuje v průměru na kraj 214,31 ošetření – vyšetření na 1 000 obyvatel.

Nejvíce ošetření – vyšetření na 1 000 obyvatel bylo v okrese Bruntál (392,69) a nejméně v okrese Karviná (120,08).

Činnost oboru tuberkulózy a respiračních nemocí

Území	Přepočtené počty		Počet ošetření - vyš.	
	lékaři	SZP	celkem	na 1 000 obyvatel
Bruntál	3,80	10,13	41 513	392,69
Frýdek - Místek	5,78	13,80	47 820	210,04
Karviná	3,56	9,50	33 750	120,08
Nový Jičín	5,00	11,60	37 218	231,66
Opava	2,60	5,90	26 058	142,99
Ostrava	14,31	31,10	87 155	273,27
Moravskoslezský kraj	35,05	82,03	273 514	214,31

Ambulantní pracoviště TRN evidovala celkem 8 947 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, z toho ve skupině R1¹⁾ 68,7 % osob a ve skupině R2²⁾ 31,3 %.

Děti mladší 15 let představovaly 4,1 % z celkového počtu osob se zvýšeným rizikem onemocnění.

Pro vyšší riziko onemocnění plicní rakovinou bylo vedeno na pracovištích TRN celkem 19 471 osob. Z toho tvořili kuřáci s vysokým konzumem cigaret téměř 87,8 %, osoby s profesionální expozicí kancerogenů činily 11,9 % a osoby s dysplastickými buňkami ve sputu 0,3 % z rizikové skupiny osob.

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo plicní rakovinou

Území	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Počet osob se zvýšeným rizikem onemocnění plicní rakovinou	
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		celkem	z toho kuřáci ³⁾
	celkem	z toho 0 -14 let	celkem	z toho 0 -14 let		
Bruntál	570	-	449	81	4 414	4 412
Frýdek - Místek	874	9	662	79	1 339	1 254
Karviná	1 552	3	591	56	1 828	1 706
Nový Jičín	659	14	250	40	1 712	1 697
Opava	453	-	196	19	2 666	2 666
Ostrava	2 036	7	655	60	7 512	5 364
Moravskoslezský kraj	6 144	33	2 803	335	19 471	17 099

¹⁾ Dispenzární skupina R1 - osoby, které mají závažné přidružené nemoci, závažné přidružené podmínky a které mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriízy

²⁾ Dispenzární skupina R2 - osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriízy

³⁾ Osoby kouřící minimálně 20 cigaret denně po dobu 20 let, popř. ve věku nad 45 let

Tuberkulózním testem bylo ambulantně vyšetřeno celkem 24 786 osob, z toho 21 037 dětí. Výsledek tbk testu v intervalu 0-5 mm mělo 56 % vyšetřovaných osob, 40 % v intervalu 6 - 15 mm a 4 % nad 15 mm.

Nově nebo na základě negativní tuberkulózní zkoušky bylo u 13 517 osob provedeno BCG očkování, z toho 2,6 % u dětí ve stáří 0 až 42 dní, 15,1 % u 2letých dětí, 77,6 % u 11letých dětí, 2 % u 14letých dětí a 2,7 % u ostatních osob.

Do 42 dnů svého života nemohlo být vůbec očkováno 130 dětí, což představuje 1,2 % z živě narozených v roce 2001.

Pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo na ambulantních pracovištích TRN dispenzarizováno 65 931 osob, z toho 67,2 % mužů. Nově zjištěná onemocnění se podílela na celkové dispenzarizaci 10,5 % a děti 0,2 %. Nejčastější příčinou dispenzarizace byla chronická bronchitis (45,0 %), pneumokoniózy (17,4%) a astma bronchiale (15,4 %).

Pro nově zjištěná onemocnění bylo v roce 2001 dispenzarizováno 6 919 osob, z toho 60,3 % mužů. Nejčastější příčinou dispenzarizace u nově zjištěných byla chronická bronchitis (35,3 %), zánětlivá onemocnění plic (27,9 %) a astma bronchiale (17,7 %).

Zhoubné novotvary dýchacího ústrojí představovaly 2,4 % z celkové dispenzarizace.

Přehled hlášených onemocnění TBC dýchacího ústrojí podle území monitorují vývoj v Moravskoslezském kraji od roku 1990. Vysoký podíl na incidenci okresu Frýdek – Místek

mají legální imigranti. Na území okresu se nachází přijímací středisko Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra České republiky.

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí (DÚ)

Onemocnění - diagnóza MKN 10	Celkem		z toho			
	muži	ženy	děti (0-14let)		osoby nově přijaté	
			muži	ženy	muži	ženy
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	839	330	-	-	296	94
Nezhoubné novotvary DÚ	276	111	-	-	56	16
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	236	173	-	-	26	15
Zánětlivá onemocnění plic (J12.0-9, J13, J14, J15.0-9, J16.0-8, J17.0-8, J18.0-9, J85.0-2)	3 240	1 851	41	27	1 133	799
Chronická bronchitida (J41.0-8, J42, J44.0-9)	18 934	10 748	15	15	1 579	864
Astma bronchiale (J45.1-9, J46)	4 368	5 772	31	17	504	719
Emfyzém plic (J43.0-9)	1 356	684	-	-	107	55
Bronchiektázie (J47)	611	354	-	-	36	12
Sarkoidóza (D86.0,2)	309	435	-	-	22	35
Pneumokoniózy (J60, J61, J62.0-8, J63.0-8, J64, J65, J66.0-8)	11 434	33	-	-	162	3
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (67.0-9, J84.0-9)	211	229	-	-	48	38
Nenádorová onemocnění pohrudnice (J86.0,9, J90, J91, J92.0,9, J93.0-9, J94.0-9)	529	173	-	-	30	17
Nemoci oběhových změn (I26.0,9, I27.0-9, I28.0-9)	530	282	-	-	55	31
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68.0-9, J69.0-8, J70.0-9, J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	1 428	455	-	-	116	51
CELKEM	44 301	21 630	87	59	4 170	2 749

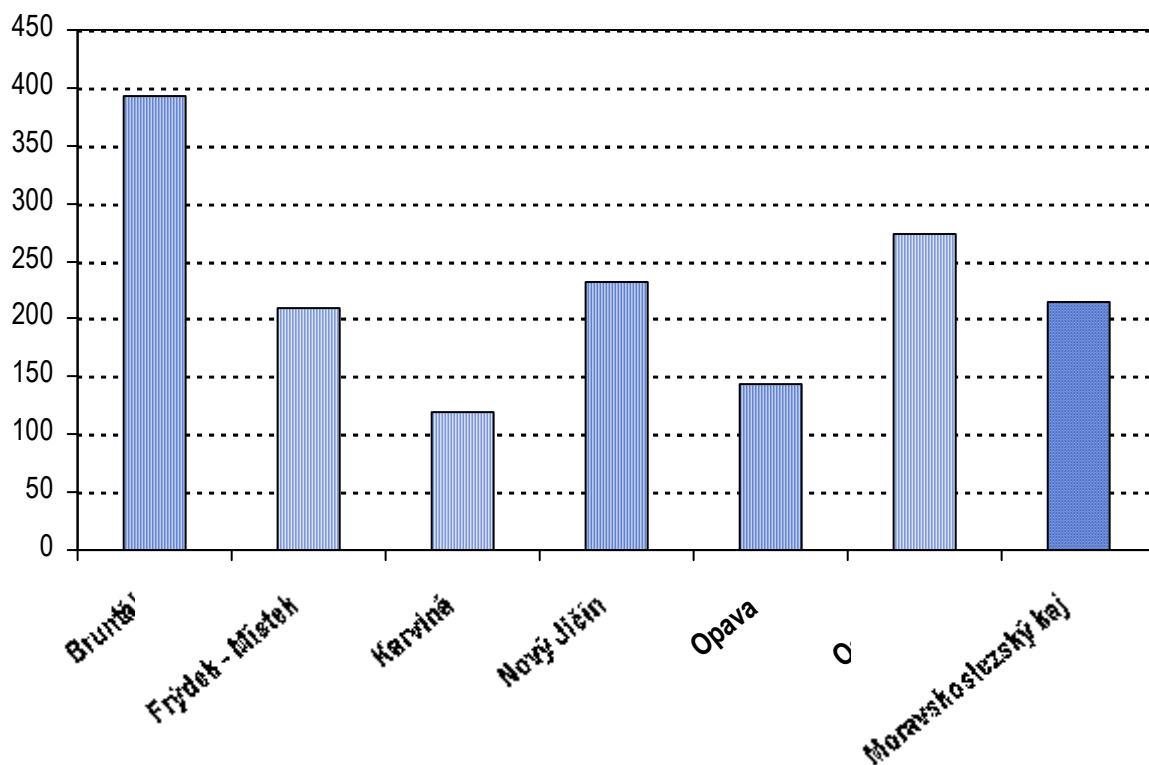
Hlášená onemocnění TBC – dýchacího ústrojí (nová + recidivy)

Území	V roce							
	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Bruntál	18	11	17	18	11	12	6	10
Frydek - Místek	34	62	71	70	33	75	61	117
Karviná	62	69	63	70	28	32	61	31
Nový Jičín	26	43	33	40	26	21	19	13
Opava	27	26	24	19	11	19	15	9
Ostrava	54	62	56	69	27	34	54	45
Moravskoslezský kraj ¹⁾	221	273	264	286	136	193	222	228

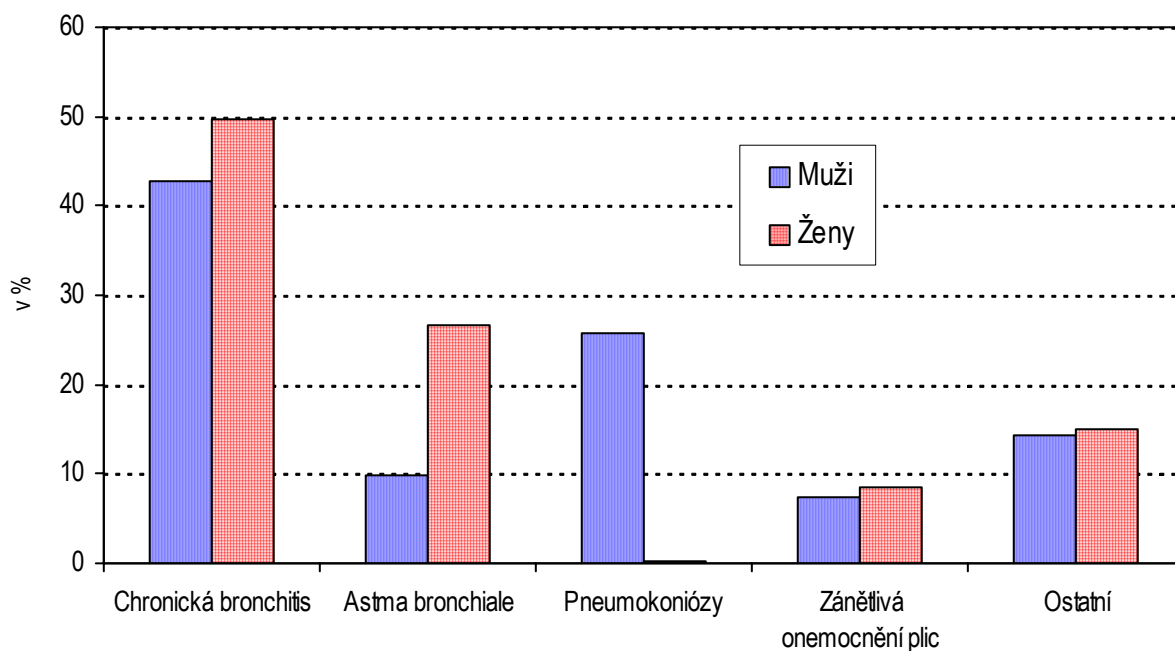
¹⁾ V kraji přičtení bezdomovci a cizinci

Grafická část

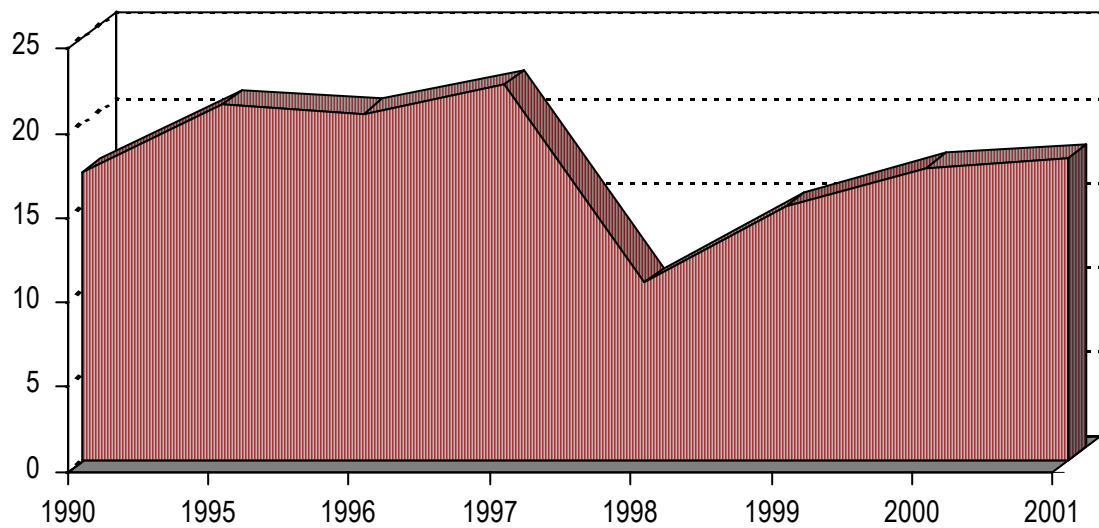
Počet ošetření - vyšetření na 1 000 obyvatel

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí

Hlášená onemocnění TBC - dýchacího ústrojí na 100 000 obyvatel v Moravskoslezském kraji

Zpracoval: kolektiv RO ÚZIS ČR Ostrava

e-mail: kozlikova@uzis.cz